

Sökülen iplik ve dokuma makineleri, Pakistan, Hindistan veya Bangladeş'teki yeni adreslerinde montajlanmak üzere paketlenip tirlara yükleniyor.

Tekstil devleri makinelerini satıyor

Uzakdoğu'yla rekabet edemeyen birçok tekstilci fabrikasını yurtdışına taşıdı. Bazıları ise sektörü tamamen gözden çıkarmış durumda. Makinelerini satanların en büyük alıcısı ise Hindistan ve Pakistan... ÖZBEY MEN / omen@merkezdergi.com.tr

AVRUPA'DAN ikinci el tekstil makinesi satın alarak bugüne gelen Türk tekstilcileri, şimdi ellerindeki makineleri harıl harıl satıyor. Öyle ki başta Bursa ve Denizli olmak üzere iplik ve dokuma fabrikalarının yoğunlukta olduğu yörelerde bu sıralar en gözde işlerden biri makine komisyonculuğu olmuş durumda. Sıkıntıda olan firmaların makinelerini satın alan komisyoncular, bunları Hindistan, Pakistan ve Bangladeş gibi tekstil hızla geliştiği ülkelere satıyor. Hatta komisyoncular arasında bu fırsattan yararlanıp ucuza makine kapmak için Türkiye'ye gelen Hintlilerin bulunduğu da belirtiliyor...

Uzun süredir sıkıntıda olan tekstil sektöründe birçok firma Türkiye'deki fabrikasını söküp, aralarında Etiyopya'nın bile bulunduğu ucuz işçi cenneti ülkelere taşıdı. Ancak bu alternatif çare olarak görmeyen tekstilciler de var. Sektörün önde gelenleri arasında olmasına rağmen "tekstilden yaka silken" bu işadamlarına ait firmalar, bu sıralar söküm aşamasında.

Özellikle de Denizli, Bursa, Gaziantep ve Çorlu'da milyonlarca dolarlık tekstil makinesinin şu anda alıcı beklediği belirtiliyor.

Tekstil makinesi alım satımı yapan As Dahili Ticaret'in sahibi Fatih Zulkadroğlu, Adana ve Gaziantep'teki birçok firmanın makinelerini Uzakdoğu'ya sattıklarını belirtiyor. Örneğin Çukobirlik'te Adana'daki iplik fabrikasındaki makineleri yaklaşık 2,5 milyon dolara Pakistanlı bir firmaya sattıklarını söyleyen Zulkadroğlu, "Bu şirketin boyahanesi ise şu anda ihale aşamasında" diyor.

EN BÜYÜK ALICI HİNDİSTAN

Fatih Zulkadroğlu, Türkiye'nin en köklü tekstil işletmelerinden biri olan ve bir süre önce üretime ara veren Sönmez Filament'in makinelerinin Bangladeş ve Hintlilere satışına da kendilerinin aracılık ettiğini söylüyor. Bu

firmanın bir diğer iplik fabrikası da sökülüş, makineleri ise alıcı bekliyor. Zulkadroğlu, Sümerbank'ın Adana, Antalya, Eskişehir ve İzmir fabrikalarındaki makinelerin bir kısmının hurdaya ayrıldığını, kalan bölümünün de Pakistan'a satıldığını ifade ediyor.

Eren Holding'in Çorlu'daki iplik fabrikası da makinelerin yarısını geçtiğimiz aylarda Avusturyalı bir işletme aracılığıyla Bangladeş'e sattığını da hatırlatalım. Boya ve Eren Tekstil'in yıllık üretim kapasitesi 50 bin iğden 25 iğneye varıyordu.

Birkaç yıldır Türkiye'den yılda ortalama 100 milyon dolarlık tekstil makinesi satıldığını iddia eden Zulkadroğlu, bu rakamın önümüzdeki yıl daha da artacağını vurguluyor. Zulkadroğlu'nun verdiği bilgilere göre, Türk tekstil firmaları elden çıkardığı makinelerin yüzde 80'i Hindistan'a gidiyor.

Bu arada son yıllarda tekstil sektörüne ciddi yatırımlar yapan Hindistan'ın, Türkiye'den ikinci el makine satın alırken

bir yandan da son teknolojiyle yeni tekstil makinesi ürettiğini hatırlatalım. Hindistan'ın İzmir Fahri Başkonsolosu Turgut Koyuncuoğlu, Hintlilerin Alman ve İsviçreli tekstil makinesi üreticilerinin patentliye bu sektöre yatırım yaptıklarını ifade ediyor.

İPLİKÇİLER ÖNDE

Makinelerini satılığa çıkartan tekstilciler arasında daha çok iplik ve dokuma firmaları göze çarpıyor. Özellikle havlu, bornoz başta olmak üzere ev tekstili ürünleriyle ismini duyuran, bunun yanında open end ve ring ipliği üreticilerinin yoğunlukta bulunduğu Denizli'de de makinelerin söken sökene...

Denizli Tekstil ve Konfeksiyon Sanayicileri Derneği Başkanı ve Durtuş Tekstil'in patronu Kazım Arslan, makinelerini satılığa çıkaran firma sayısının bir iki yıl öncesine göre büyük

Yurtdışına satılan tesislerin tamamı eski teknoloji makinelerden oluşuyor

Elden çıkarılan makinelerin yüzde 80'i Hindistan'a gidiyor. Ayrıca Türkiye Cumhuriyetlerinde de Türkiye'den giden makinelerle kurulan tesisler var.

artış gösterdiğini vurguluyor. Bu firmalardan biri de Abaloğlu Yem-Soya Tekstil. Üretimini geçen yıl durduran firma, makinelerini yaklaşık 6 milyon dolara Hintli bir firmaya sattı. Sektörden umudunu kesen bir başka şirket de Değirmenci Grup... İplikten konfeksiyona entegre bir işletme olan grup, iplik ve bornoz başta olmak üzere ev tekstili de üretiyor. Ancak firma daha birkaç hafta önce 800 kişiyi birden işten çıkararak Kazım Arslan, Değirmenci Grup'un faaliyet alanlarını daraltırken, makinelerinin bir kısmını da satmaya başladığını ifade ediyor.

Kazım Arslan'ın verdiği bilgilere göre, Denizli'de makinelerini satılığa çıkaranların yanı sıra banka borçları nedeniyle satış yapamayan firmalar da var. Bunlardan biri de ünlü işadamı Abdülkadir Uslu'ya ait Tümteks'in makineleri atıl durumda. Ancak satılmıyor. Arslan, mali sıkıntıda olan birçok firmaya daha kredi borçlarının dolay bankaların el koyduğunu hatırlatıyor.

12 MİLYAR DOLARLIK BOYAHANE YATIRIMI VAR

Yurtdışına satılan tekstil makineleri arasında az da olsa boya terbiye makineleri de var. Ancak bu makinelerin daha çok teknolojiyi yenilemek amacıyla elden çıkarıldığını belirtelim. Türkiye Tekstil Terbiye Sanayicileri Derneği Başkanı Ahmet Temiroğlu'nun verdiği bilgilere göre, Türkiye'de boya terbiye sektörüne yapılan toplam yatırım tutan yaklaşık 12 milyar dolar. Temiroğlu, sektördeki makine parkurunun yenilenmesi amacıyla her yıl 600 milyon dolarlık makinenin elden çıkarılması gerektiğini ifade ediyor. Tabii bunun yanında sektörün karlılığının azalması nedeniyle bu alandan çekilmeyi düşünen

firmalar da var. Temiroğlu, bu konudaki görüşlerini şöyle dile getiriyor:

"Boya terbiye sektöründe teknoloji hızla değişti. Artık boyama işlemi 12 saat yerine 4 saatte bitirebilen makineler var. Bu nedenle firmalar eski makineleri ellerinden çıkartıyor. Yurtdışına satılan boya terbiye makinelerinin büyük bölümü eski makinelerden oluşuyor. Tabii fazla kar edemediği için bu alandan çıkmayı düşünen bazı firmalar da var. Ancak bunların sayısı çok az. Gerçi firmaların bundan sonra düşük kar oranlarına razı olmak zorunda. Birkaç yıl öncesine kadar yüzde 20'leri bulan karlar artık yok. Panîğe kapılmadan bu yeni sisteme ayak uydurmak durumundalar."

En büyük yatırımcı Çin

Uluslararası Tekstil Sanayicileri Federasyonu'nun bu yıl yayınladığı Uluslararası Tekstil Makineleri Sektör İstatistikleri Raporu'na göre, sektöre en büyük yatırım Çin yapıyor. Bu ülke, son 10 yılda yapılan tekstil makineleri yatırımlarında, iplikte yüzde 36 ile 42 arasında pay alıyor. Çin iplikte özellikle open-end tesislerine yaptığı yatırımla dikkat çekiyor...

Çin, dokuma sektörüne yapılan yatırımlardan ise çok daha fazla pay alıyor. Son 10 yılda makine yatırımlarının yüzde 54'ünü Çin yapıyor. Tekstilde en fazla yatırım yapan ikinci ülke ise Hindistan. Ardından Pakistan, Bangladeş ve Tayvan geliyor...